

Gdańsk, dnia 25.01.2021 r.

Prof. dr hab. Leszek Skrla
Sztuki muzyczne,
dyscyplina artystyczna-wokalistyka
e-mail.: skrla@wp.pl

Recenzja Pracy Doktorskiej
mgr Sylwii Strugińskiej

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
Wydział Wokalno - Aktorski, pismo z dnia 23 października 2020 roku, zlecenie podjęte na podstawie art. 11 ustawy z dnia 14.03.2003 roku, tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy:

Uchwały Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Łodzi nr 30/IV2013-2014 z dnia 29 września 2014 roku w sprawie:

1. wszczęcia, na wniosek **Pani mgr Sylwii Strugińskiej** z dnia 19.09. 2014 roku przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej **wokalistyka**
2. wyznaczenia recenzenta

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału Wokalno-Aktorskiego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka. Do nadesłanego mi przez Dziekana Panią prof. dr hab. Urszulę Gryger pisma sygnowanego datą 29 września 2014 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby jako recenzenta pracy doktorskiej Pani mgr Sylwii Strugińskiej, została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału Wokalno - Aktorskiego z dnia 29 września 2014 roku:

1. uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego,
2. uchwała o wyznaczeniu recenzentem pracy doktorskiej kandydata mojej osoby,
3. protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Wokalno-Aktorskiego,

4. protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań,
5. lista obecności członków Rady Wydziału,
6. lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej wokalistyka do minimum kadrowego,
7. Komentarz CK dotyczący interpretacji przepisów prawnych związanych z przykładem recenzji,
8. Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki tekst jednolity (Dz. U. nr 65. poz. 595, wraz ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r.),
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2004 r. , w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach: doktorskim i habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, tekst jednolity (Dz. U. nr 15 poz. 128, wraz ze zmianami Dz. U. nr 252 poz. 2124 z dnia 15.12.2005r oraz Dz. U. nr 153, poz. 1094 z dnia 17.08.2006r.) .

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 pkt. 2, Rada Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej w Łodzi podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej wokalistyka oraz wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej dla Pani mgr Sylwii Strugińskiej.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani mgr Sylwia Strugińska urodziła się dnia 07.04.1982 roku w Głownie. W latach 2002-2007 studiowała na Wydziale Wokalno-Aktorskim w Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi. Dyplom studiów i tytuł zawodowy magistra sztuki otrzymała 29 czerwca 2007r. Jednocześnie studiowała pedagogikę na Wydziale Nauk o Wychowaniu w Uniwersytecie Łódzkim. Tytuł zawodowy magistra w zakresie edukacja specjalna otrzymała 20.12.2006 roku. Posiada również świadectwo ukończenia studium pedagogicznego w Akademii Muzycznej w Łodzi, które otrzymała 13.12.2007 r. Będąc jeszcze na III roku studiów w 2005 roku zadebiutowała na scenie Teatru Muzycznego w Łodzi rolą Arseny w *Baronie cygańskim* Johana Straussa. Do dziś dnia jest w zespole solistką tej zasłużonej dla regionu muzycznej placówki. W swoim dorobku artystycznym posiada głównie partie w operetkach, wodewilach i miusicalach, które z powodzeniem kreuje na scenie Teatru Muzycznego w Łodzi. W miarę rozwoju swojej drogi artystycznej zaśpiewała wiele spektakli operetkowych, kreując takie role jak: Liza w *Krainie uśmiechu* Franza Lehara, Adela w *Zemście Nietoperza* Johana Straussa, Annina w *Nocy w Wenecji*, J. Straussa, Krysia w *Ptaszniku z Tyrolu* K. Zellera, Walentyna w *Wesołej Wdówce* F. Lehar, Anastazja w *Księżniczce czardasza* E. Kalmana, Mi w *Krainie uśmiechu* F. Lehara, Eileen w *Wonderful Town* L. Bernsteina, Hudel i Chawa w musicalu *Skrzypek na dachu* J. Bocka, Papagena w operze *Czarodziejski Flet* W.A.Mozarta i wiele innych.

Swój warsztat wokalny kształciła na kursach wokalnych prowadzonych przez wybitnych pedagogów śpiewu m.in: Teresę Żylis-Garę, Ryszarda Karczykowskiego, Włodzimierza Zalewskiego. Występowała na scenach operowych i koncertowych w Polsce i za granicą

m. in.: w Niemczech, Belgii, Holandii, Ukrainie, Litwie, Stanach Zjednoczonych czy Kanadzie. W swoim dorobku artystycznym posiada udokumentowany udział w ponad 370 przedstawieniach operetkowych, operowych i musicalowych oraz w ponad 90 koncertach jako solistka. Wprawdzie dorobek artystyczny kandydatki nie podlega ocenie, należy jednak odnotować fakt, że zdobyte nagrody i wyróżnienia, kunszt wokalny, aparycja sceniczna, talent aktorski oraz bogata działalność są godne uznania. Tym samym poprzez swoje szerokie oddziaływanie i uznanie w środowisku śpiewaczym stanowią znaczący wkład w kulturę muzyczną polskiej wokalistyki.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Pani mgr Sylwii Strugińskiej pod tytułem: „**Liryka wokalna Neda Rorema. Ekspresja wykonawcza wybranych pieśni kompozytora z uwzględnieniem analizy literackiej tekstów poetyckich**” składa się z dzieła artystycznego, zarejestrowanego na nośniku elektronicznym oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wskazanym powyżej tytułem. Dzieło artystyczne obejmuje: rejestrację audio na płycie CD wybranych pieśni Neda Rorema ze zbioru „Four Songs” cyklu „Six Songs For High Voice” oraz zbioru „14 Songs on American Poetry” Nagrania jako dzieło artystyczne dokonano w latach 2016-2018 na potrzebę pracy doktorskiej. W nagraniu Sylwii Strugińskiej-sopran towarzyszy Mateusz Piechnat-fortepian. Na dzieło artystyczne składają się 23 przykłady liryki wokalne z wczesnego okresu twórczości kompozytora (lata 1953-1963) oraz opis dzieła wybranych pieśni pod kątem ekspresji wykonawczej. Owa propozycja repertuarowa jest starannie wybraną i przemyślaną kompilacją pieśni Neda Rorema by właściwie oddać i zaprezentować wachlarz możliwości głosowych i interpretacyjnych solistki. Biorąc pod uwagę jakość techniczną zapisu a zwłaszcza to co prezentuje w swojej formie wokalne artystka Sylwia Strugińska, nagranie dołączone do pracy doktorskiej, według mojej oceny należy do nienagannych tak muzycznie jak i technicznie artystycznych prezentacji. Dźwięk, który dociera do uszu odbiorcy jest wyjątkowo pełny ale i przejrzysty, rozplanowany w ciekawej płaszczyźnie sonorystycznej i przestrzennej. Słychać czytelny i wyrazisty plan wokalny na tle akompaniamentu fortepianu. Muszę przyznać, że połączenie pięknego śpiewu, wysmakowanej i przemyślanej interpretacji daje mi jasną i czytelną wizję świadomej i dojrzałej artystki. Zarówno więc umiejętności wokalne, interpretacyjne jak i owa dojrzałość artystyczna stanowi o profesjonalnym i nieszablonowym podejściu do samego zawodu śpiewaka ale także do właściwej realizacji prezentowanej formy liryki wokalne. Oceniając przemyślane w swojej koncepcji dzieło artystyczne, prezentujące zróżnicowany i ciekawy muzycznie charakter poszczególnych pieśni, odkrywam interesujący obraz artystystki, która nie tylko doskonale panuje nad warsztatem wokalnym a nadto obdarzona jest dużą muzykalnością i wyobraźnią muzyczną. Używając różnorodnej ekspresji oraz dysponując i właściwie operując techniką wokalną, solistka w pełni i z zaangażowaniem oddaje muzyczną złożoność i emocjonalność poszczególnych pieśni. Wzbogaca wyraz artystyczny o pełną paletę barw i niuansów w kreowanej przez siebie skupionej formie wokalne. Sopranowy głos artystki o ciekawej jasnej a jednocześnie nasyconej i miękkiej barwie ujmuje wyrazistym ale też ciepłym timbre głosu. Cechuje go duża wrażliwość na formę dźwięku i czytelny, jasny przekaz kreowanych pieśni. Pani Sylwia Strugińska w pełni i z dużą świadomością buduje czytelną i jakże spójną relację między tekstem a muzyczną warstwą partii wokalne. Jej artystyczna prezentacja jest interesująca tak w aspekcie wokalnym jak i aktorskim. Z przekonaniem i zaangażowaniem a nader interesująco oddaje swój osobisty rys i pełen dramaturgii charakter i interesującą ekspresję w poszczególnych pieśniach.

W prezentowanym zestawie pieśni, artystka osiągnęła pełną symbiozę, która zawiera się między warstwą muzyczną, interpretacją a wykonaniem utworu. Znakomicie wykorzystwała swoją pełną namietności i właściwego żaru artystyczną wrażliwość dla stworzenia wiarygodnej interpretacji pieśni.

Pragnę zatem stwierdzić, że przedstawione dzieło artystyczne w interpretacji Pani Sylwii Strugińskiej to gruntownie przygotowana i nader przemyślana koncepcja, która jest przykładem profesjonalizmu, talentu i intuicji wokalne oraz właściwej realizacji wskazań i zaleceń względem pracy doktorskiej. Jej różnorodna prezentacja, pełna emocji i żarliwej muzycznie prawdy, w której oddała swój osobisty charakter a także interesująca narracja i kunszt wokalny, zasługują jednoznacznie na moją pozytywną ocenę.

Założony cel artystyczny dokumentuje w sposób czytelny opis dzieła.

Część opisowa, opracowana bez większych zastrzeżeń pod względem redakcyjnym i edytorskim, składa się ze wstępu, trzech rozdziałów oraz krótkiego zakończenia. Zawiera także obszerną bibliografię, aneks i streszczenie w języku angielskim. We wstępie autorka pokrótce wprowadza w ogólne założenia pracy, której przedmiotem rozważań jest bardziej wnikliwe spojrzenie na problematykę symbiotycznej relacji między warstwą muzyczną a literackim przekazie teksów poezji. W swojej pracy przedstawia złożone problemy oraz specyficzne uwarunkowania, które cechują i determinują dobór środków a także trudności jakie w trakcie pracy nad konstrukcją i tworzeniem spójnej prezentacji pieśni pojawić się mogą. Kandydatka w sposób opisowy prezentuje ich formę rozwiązania, wskazuje korzyści i zalety wspólnego tworzenia a także w niemałym stopniu odwołuje się do historii i tradycji wykonawczej, mając wszakże na celu systematyzację środków wykonawczych w tworzeniu przekonującej prezentacji dzieła artystycznego. Rozdział pierwszy ukazuje tło historyczne rozwoju muzyki w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej na przestrzeni wieków. W przekonaniu autorki pracy to właśnie ten aspekt rozwoju, którego istotą założenia było uznanie warstwy muzycznej za element dominujący wobec warstwy tekstowej a zwłaszcza położenie nacisku na wirtuozowski aspekt w różnicowaniu charakteru pieśni, było przyczynkiem do powstawania i rozwoju muzycznego indywidualnego stylu Neda Rorema. W drugiej części pracy przybliży potać Neda Rorema poświęcając go opisowi kart życia i warunkom mającym bezpośredni wpływ na twórczości kompozytora. Należy tu zaznaczyć, że istotą i główną inspiracją do napisania niniejszej rozprawy była możliwość zetknięcia się z liryką wokalną wybitnego twórcy podczas pobytu w Stanach Zjednoczonych. Pewna dociekliwość doktorantki i zamierzona praca przy omawianym zbiorze pieśni wywołały potrzebę głębszego spojrzenia oraz wnikliwego przeanalizowania budowy poszczególnych pieśni. W swoich rozważaniach wyraża chęć poznania oraz wykazania szczególnej zależności jakim podlega proces twórczy. Z dużą wnikliwością porusza zagadnienia występujących problemów wokalnych i możliwości interpretacyjnych w omawianych i prezentowanych pieśniach. Te właśnie działania w efekcie zaowocowały sformułowaniem tematu niniejszej pracy. W rozdziale drugim znajdujemy także obszerny i chronologicznie przedstawiony wykaz twórczości Neda Rorema W rozdziale trzecim ze szczególną atencją i zaangażowaniem autorka pracy przybliży i szczegółowo omawia aspekty dotyczące struktury wybranych zbiorów liryki wokalne pod kątem ekspresji wykonawczej z uwzględnieniem analizy literackiej tekstów poetyckich. Fenomen wybranych pieśni postrzegany i analizowany jest przez płaszczyznę słuchową i wizualną. Przytaczany jest element powstania poszczególnych pieśni, po czym omawiane są tu następujące aspekty: doboru tonacji, metrum i tempo czy sonorystyczna przestrzeń. Głównym atutem rozdziału i zarazem przyjętą przez mgr Sylwię

Strugińską metodą badawczą stało się porównanie estetyki muzycznej prezentowanych pieśni. Z przytaczanych opisów i dokładnej muzycznej analizy poszczególnych przykładów liryki wokalne ukazany jest proces tworzenia dzieła, elementy budowy w aspekcie jego nowej jakości oraz nowatorskie podejście kompozytora w dążeniu do wypracowania własnego stylu muzycznego. Rzetelna analiza i omówienie dzieła artystycznego porusza także zagadnienie oddechowców w kontekście wokalnym oraz problem gospodarki głosem. W rozdziale tym autorka ukazuje osobiste i nader ciekawe odczytanie utworu w kontekście znaczenia tekstu poezji i samej interpretacji. Autorka pracy stara się przybliżyć własną koncepcję artystyczną, będącą zarówno wynikiem analizy tekstu jak i niepowtarzalnej w swej formie i klimacie muzyki Neda Rorema. Kierując się własnymi, subiektywnymi odczuciami, jako wokalistka, autorka pracy często definiuje i podsuwa cenne uwagi, które mogą pomóc przyszłemu wykonawcy w zbudowaniu wyrazistej, pełnej namietności i ludzkich odczuć osobistej interpretacji. Analiza wykonawcza wybranych zbiorów liryki wokalne pozwoliła dostrzec Sylwii Strugińskiej unikatową kolorystykę pieśni, na którą składają się emocje, dynamika, rytmika czy linia melodyczna. Wszystkie te elementy tworzą spójną całość, która prowadzi do przemyślanej interpretacji oraz zbudowania emocjonalnego nastroju. Takie odczytanie dzieła stanowi niekwestionowany przykład znakomitego zrozumienia i umiejętności właściwego zastosowania środków wyrazu i muzycznego przekazu w aspekcie wykonawczym a także w wzajemnej zależności w kontekście współpracy solisty śpiewaka z towarzyszącą partią fortepianu. Zakończenie pracy stanowi zwieńczenie i podsumowanie treści przedstawionych w rozdziałach, ujęte zaś zostało w kilku syntezujących wnioskach, które są potwierdzeniem tezy będącej przedmiotem rozważań zawartych w temacie. Uważam, że praca jest ciekawa, interesująca a nadto wartościowa, bowiem posiada duży walor poznawczy – edukacyjny a także stanowić może interesujące spojrzenie na indywidualny styl i niepowtarzalny język muzyczny liryki wokalne Reda Rorema.

Konkluzja

Praca doktorska mgr Sylwii Strugińskiej poprzez swój twórczy i edukacyjny charakter wnosi swój osobisty wkład w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej-wokalistyka, jak i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Wobec powyższego stwierdzam, iż doktorantka zaprezentowała oryginalne rozwiązanie problemu oraz wykazała się wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami upoważniającymi do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej. Rozwiązała zatem założone zagadnienie artystyczne i spełniła tym samym wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

Prof. zw. dr hab. Leszek Skrla

